



ÖSTHAMMARS KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2018 -01- 30	
Dnr:	Dpl:

## Motion om att avskaffa förturen för nyanlända i den kommunala bostadskön

I dokumentet *Bostadsförsörjningsprogram Östhammars kommun 2017* s. 11 under rubriken Målgruppspecifika behov Nyanlända står det:

*Enligt överenskommelse med Östhammarshem har flyktmottagandet förtur till lägenheter, givet att det uppstår vakanser. För 2017 beräknas 40-50 lägenheter kunna tilldelas nyanlända flyktingar, vilket täcker en stor del av behovet men innebär en sämre tillgänglighet till lägenheter för andra målgrupper med liknande behov. Noteras bör att vakanserna hos Östhammarshem legat på låga nivåer de senaste åren.*

På Kommunfullmäktige 2017-12-12 informerade Örjan Mattson (S) om den nuvarande ordning som innebär att 2 lägenheter varje månad tas ur Östhammarshems ordinarie bostadskö och tilldelas kommunen som i sin tur upplåter dessa till nyanlända.

Vi ser ett antal problem med att nyanlända ges förtur till hyresrätter i Östhammars kommun.

För de kommuninvånare som är i behov av bostad och som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö kan det upplevas som djupt orättvist och stötande att bli förbigången. Särskilt påtaglig blir orättvisan då Östhammarshem ställer hårda krav på sina ordinarie hyresgäster i form av bland annat en långsiktig försörjningsförmåga samt avsaknaden av betalningsanmärkningar. Krav som inte ställts på de nyanlända som kommunen gett förtur till hyreskontrakt.

Att ge nyanlända förtur i den kommunala bostadskön skickar fel signal om vad som krävs för att de ska kunna anpassa sig till ett långsiktigt liv i Sverige. Förtur i bostadskön, utan några som helst krav, tar ifrån de nyanlända sitt ansvar för att själva kämpa för att få en hyresrätt. Vi bör ställa samma krav på en nyanländ som vi gör på våra egna medborgare.

I kommunens rapport *Tillväxtstrategi 2020* identifieras bristen på bostäder för arbetskraft med efterfrågad kompetens som en viktig framgångsfaktor. Om det nu är så att kommunen vill använda det kommunala bostadsbolaget som ett verktyg för att attrahera människor som besitter en bristkompetens till Östhammars kommun, så är det direkt kontraproduktivt att ge nyanlända förtur till bostäderna.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna

- att kommunen upphör med att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter

Martin Wahlsten (SD)

Peter Brandt (SD)

---

## SVAR PÅ MOTION FRÅN SVERIGEDEMOKRATERNA OM ATT ”AVSKAFFA FÖRTUREN I DEN KOMMUNALA BOSTADSKÖN”

---

Martin Wahlsten (SD) och Peter Brandt (SD) har lämnat en motion med yrkandet att kommunen bör upphöra med ”att ge nyanlända förtur till Östhammarshems lägenheter”.

I motionen lyfts synpunkter på att kommuninvånare som är i behov av bostad och som står i Östhammarshems ordinarie bostadskö kan uppleva det som orättvist att bli förbigångna. Det framhålls vidare att nyanlända tas ifrån sitt eget ansvar för boendeanskaffning. Slutligen lyfts att tillgängliga bostäder bör användas till individer med kompetens inom bristyrken för att gynna kommunens tillväxt.

Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, som trädde i kraft den 1 mars 2016 ställer tyliga krav på kommunen att tillgodose bosättning till nyanlända. Lagstiftaren framhåller att nyanlända ska ses som en resurs för kommunen och att deras möjligheter till etablering ökar förutsättningarna för tillväxt även i Östhammars kommun.

Under år 2015 tog Sverige emot ett stort antal migranter som en följd av flera allvarliga konflikter och oroligheter i omvärlden. 163 000 människor sökte asyl i Sverige under året, varav drygt 35 000 var ensamkommande barn. Sverige genomförde under denna period sin största humanitära insats sedan andra världskriget. Många påstådda farhågor om systemkollaps i välfärden har kommit på skam, inte minst tack vare beundransvärda insatser i kommunerna.

För att förbättra nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet föreslog regeringen i november 2015 en ny lag som innebar att alla kommuner efter anvisning skulle kunna ta emot nyanlända för bosättning. Den 27 januari 2016 röstade riksdagen ja till regeringens förslag, och den nya lagen, lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, trädde i kraft den 1 mars 2016.

Hur många nyanlända varje kommun tar emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Regeringens avsikt med den nya lagstiftningen är att kommuner som har en jämförelsevis god arbetsmarknad, stor befolkning, lågt mottagande och förhållandevis få asylsökande tar emot fler nyanlända.

Bosättningslagen (2016:38) omfattar nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) samt anhöriga till dessa personer. Enligt bosättningsförordningen (2016:39) omfattar anvisningar till kommuner endast nyanlända som vistas i anläggningsboenden eller kvotflyktingar.

## ANSVAR FÖR BOSÄTTNINGSPÅRBEJÄT

---

Migrationsverket och länsstyrelserna har tillsammans med kommunerna ett gemensamt ansvar för bosättningen av nyanlända. Utifrån Migrationsverkets beräkning av mottagandebehovet beslutar regeringen om antalet som ska omfattas av anvisningar för bosättning under det kommande året samt fördelningen på länsnivå (länstal). Länsstyrelserna beslutar om fördelningen inom respektive län genom kommunalen. Migrationsverket ansvarar för att anvisa nyanlända till en kommun utifrån fastställda kommunal.

Enligt Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar hör det till kommunernas ansvar att bland annat svara för mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning.

Genom att kommuner i förväg får besked om kommunal för det kommande året finns möjligheter att planera för mottagandet. Kommuntalen för Uppsala län beslutades den 13 november 2017. Detta efter att regeringen beslutat om nya länstal. Kommuntalen för Östhammars kommun var 80 personer år 2016, 76 personer år 2017 och 60 personer år 2018. Enligt Migrationsverkets prognos kommer antalet kommunmottagna minska ytterligare under 2019.

De beslutade läns- och kommunalen gäller de personer som enligt Migrationsverkets prognos fått uppehållstillstånd i Sverige och som inte på egen hand kan ordna boende. Enheten för arbete och sysselsättning svarar i Östhammars kommun för det första mottagandet och bosättningen i kommunen.

## BOSÄTTNING AV NYANLÄNDA I ÖSTHAMMARS KOMMUN

---

Såväl behovsgrupper som efterfrågan på bostäder varierar över tid. Från och med hösten 2015 ökade behovet för målgruppen kommunmottagna nyanlända. För att uppfylla kommunens ansvar i enlighet med lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genomförde Östhammars kommun ett antal insatser under åren 2016-2017:

- En förvaltningsövergripande arbetsgrupp tillsattes med syftet att säkera anskaffning av boenden till nyanlända kommunmottagna.
- Kampanjen Hjärterum med egen ingång sökes lanserades och riktade sig till privatpersoner för uthyrning av bostäder till kommunen. Kommunen svarade sedan för andrahandsuthyrningen av bostäder till nyanlända. Endast ett mindre antal lägenheter blev aktuella trots aktiv annonsering; kampanjen hade inte önskad effekt och kunde inte svara mot behoven.
- Dialog inleddes med Östhammarshem om uthyrning av lägenheter vilket resulterade i att Östhammarshem, under förutsättning att två eller fler lägenheter blir uppsagda i måndaden, ska avsätta minst två uppsagda lägenheter per månad till Östhammars kommun för nyanländas räkning.

Östhammarshem har under år 2017 hyrt ut 23 lägenheter till kommunen som i sin tur har hyrt ut i andra hand till kommunmottagna. I vissa fall har enklare tillfälliga vandrarhemslösningar fordrats. Nyanlända informeras samtidigt om vikten av att sköta hyresbetalning och övriga villkor för att ha möjlighet att få ett långsiktigt eget kontrakt. På det sättet tas nyanlända inte ifrån sitt eget ansvar för boende, såsom framhålls i motionen. Den upplevelse av orättvisa som beskrivs i motionen bör ta detta liksom rådande lagstiftning i beaktande.

## TILLVÄXT OCH UTVECKLING I ÖSTHAMMARS KOMMUN

---

I motionen hänvisas det till kommunens Tillväxtstrategi och behovet av att säkra bostadstillgången för kvalificerade personer med efterfrågad kompetens. Man menar att det är "direkt kontraproduktivt" att erbjuda nyanlända förtur till bostäder.

Vi anser i stället att nyanlända bör ses som en tillgång, som har förutsättningar att gynna kommunens utveckling och tillväxt. Enligt Arbetsförmedlingens statistik för Östhammars kommun var 98 personer inskrivna i etableringsprogram för nyanlända i januari 2018. Av dessa har 29% en eftergymnasial utbildning. Det är således en högre andel av de nyanlända som har en eftergymnasial utbildning än bland den totala befolkningen i Östhammars kommun där andelen med en eftergymnasial utbildning endast uppgår till 25%.

Bland de kommunmottagna finns individer med eftergymnasial utbildning inom flera bristyrken, såsom inom pedagogik, vård och omsorg, ekonomi, teknik och data. Många såväl offentliga som privata arbetsgivare i kommunen har ett stort rekryteringsbehov för att klara kompetensförsörjningen under de kommande åren. Varje individ ska ses som en betydelsefull tillgång för kommunens tillväxt idag och i framtiden. Vår utgångspunkt är att kommunen tvärtom ska välkomna nya invånare, oavsett var man kommer ifrån. Vårt lokalsamhälle gynnas i högsta grad av medborgare med andra kulturer och ursprung som dessutom kommer att bidra till att förverkliga vår vision om att bli "Världens bästa lokalsamhälle".

### **Förslag till beslut**

**Med hänvisning till ovanstående avslås motionen i sin helhet.**

**Östhammar 2018-03-05**

**Margareta Widén-Berggren (S)**

**Jacob Spangenberg (C)**